

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра медіапродюсування та видавничої справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2022 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Правові основи видавничої діяльності

для студентів

Спеціальність 061 Журналістика

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма 061.00.03 Видавнича справа та редагування

Київ-2022

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>0443/22</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	<u>Жильцов</u> (прізвище, ініціали)
« <u> </u> »	20 <u>22</u> р.

Розробники:

Школик Ірина Василівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри медіапродюсування та видавничої справи

Викладачі:

Школик Ірина Василівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри медіапродюсування та видавничої справи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри медіапродюсування та видавничої справи

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 року

Завідувач кафедри Мас Л. Г. Масімова

Робочу програму погоджено із гарантом освітньо-професійної програми _____ 2022 року

Гарант освітньо-професійної програми Шпак В. І. Шпак

Робочу програму перевірено

_____ 2022 р.

Заступник декана Факультету журналістики

з науково-методичної та навчальної роботи Сошинська В.Є. Сошинська

Пролонговано

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	-
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	-
Курс	2	-
Семестр	3	-
Кількість змістових модулів з розподілом	3	-
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	42	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	40	-
Форма семестрового контролю	іспит	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Правові основи видавничої діяльності» є набуття студентами теоретичних знань із правових основ організації, налагодження та здійснення видавничої діяльності, особливостей правовідносин у видавничій справі та формування прикладних навиків та умінь застосовувати набуті знання у конкретній ситуації.

Завданнями навчальної дисципліни є формування спеціальних компетентностей:

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності, зокрема:

- здатність застосовувати знання з медіаправа у професійній діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

РН18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

РНУ19. Здатність застосовувати знання з медіаправа у професійній діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторна	Модуальні	
Змістовий модуль 1. Правові засади організації видавничої діяльності							
Тема 1. Поняття та особливості видавничої справи в системі правового регулювання держави	9	2	2				5
Тема 2. Національне законодавство про видавничу діяльність	7		2				5
Тема 3. Міжнародні конвенції та договори з питань охорони авторського права	2		2				
Модульний контроль	2					2	
<i>Разом</i>	20	2	6			2	10
Змістовий модуль 2. Державне регулювання видавничої справи							
Тема 4. Функції та повноваження інститутів регулювання видавничої справи	9	2	2				5
Тема 5. Заходи і засоби регулювання видавничої діяльності	11	2	4				5
Модульний контроль	2					2	
<i>Разом</i>	22	4	6			2	10
Змістовий модуль 3. Створення, реєстрація та індивідуалізація суб'єкта видавничої справи							
Тема 6. Створення та реєстрація суб'єкта видавничої справи	9	2	2				5
Тема 7. Торговельні марки та комерційне найменування	11	2	4				5
Модульний контроль	2					2	
<i>Разом</i>	22	4	6			2	10
Змістовий модуль 4. Правовідносини суб'єктів видавничої справи							
Тема 8. Авторське право у видавничій діяльності	9	2	2				5
Тема 9. Суб'єкти видавничої справи у договірних відносинах	9	2	2				5
Тема 10. Юридична відповідальність у видавничій справі	6	2	4				
Модульний контроль	2					2	
<i>Разом</i>	26	6	8			2	10
Підготовка та проведення контрольних заходів	30						
<i>Усього</i>	120	16	26			8	40

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Правові засади організації видавничої діяльності

Тема 1. Поняття та особливості видавничої справи в системі правового регулювання держави

Правова грамотність у професійній діяльності видавця. Визначення термінів і понять. Суб'єкти та об'єкти видавничої справи. Видавнича справа як різновид господарської діяльності.

Тема 2. Національне законодавство про видавничу діяльність

Нормативно-правове забезпечення видавничої справи. Конституційні умови видавничої справи. Акти міжнародного публічного права у видавничій діяльності. Правові основи роботи з інформацією. Система обов'язкового примірника документів.

Тема 3. Міжнародні конвенції та договори з питань охорони авторського права

Бернська конвенція. Всесвітня конвенція про авторське право. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (ТРИПС). Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право. Угоди про уникнення подвійного оподаткування України.

Змістовий модуль 2. Державне регулювання видавничої справи

Тема 4. Функції та повноваження інститутів регулювання видавничої справи

Міністерство культури та інформаційної політики України. Український інститут книги. Державний комітет телебачення і радіомовлення України. Книжкова палата України імені Івана Федорова. Національні агентства ISBN і ISMN. Державна система правової охорони інтелектуальної власності: Міністерство економіки України, Національний орган інтелектуальної власності. Організації колективного управління.

Тема 5. Заходи і засоби регулювання видавничої діяльності

Обмеження права у видавничій справі. Обмеження у розповсюдженні видавничої продукції. Державна підтримка розвитку книговидання в Україні. Захист майна суб'єктів видавничої справи.

Змістовий модуль 3.

Створення, реєстрація та індивідуалізація суб'єкта видавничої справи

Тема 6. Створення та реєстрація суб'єкта видавничої справи

Юридична особа у видавничій справі. Фізична особа - підприємець. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності. Облік суб'єктів видавничої справи.

Тема 7. Торговельні марки та комерційне найменування

Поняття та види торговельних марок. Правова охорона торговельної марки. Право інтелектуальної власності на торговельну марку. Свідоцтво України на торговельну марку. Реєстрація торговельної марки в іноземних державах. Добре відома торговельна марка. Комерційне (фірмове) найменування та його правова охорона. Співвідношення між засобами індивідуалізації у видавничій діяльності.

Змістовий модуль 4.

Правовідносини суб'єктів видавничої справи

Тема 8. Авторське право у видавничій діяльності

Поняття та об'єкти авторського права. Законодавство з охорони авторського права. Суб'єкти авторського права. Виникнення та здійснення авторського права. Особисті немайнові та майнові права автора. Авторське право на службові твори. Авторське право перекладачів і авторів інших похідних творів. Строк дії авторського права. Випадки правомірного використання твору без згоди автора. Спадкування авторських прав. Порядок державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір.

Тема 9. Суб'єкти видавничої справи у договірних відносинах

Права та обов'язки суб'єктів видавничої справи. Поняття та види договорів у видавничій справі. Універсальна договірна гарантія. Видавничий договір. Договори на виготовлення та розповсюдження видань.

Тема 10. Юридична відповідальність у видавничій справі

Дисциплінарна відповідальність. Цивільно-правова відповідальність. Адміністративна відповідальність. Кримінальна відповідальність. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	2	2	2	2	3	3
Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3	3	3	4	4
Відвідування на практичному занятті									
Робота на семінарському занятті	10	3	30	3	30	3	30	4	40
Робота на практичному занятті									
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)									
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ									
<i>Разом</i>	291		69		70		70		82
Максимальна кількість балів	291								
Розрахунок коефіцієнта	Розрахунок: $291:60=4,85$ Наприклад, студент набрав: 280 балів Оцінка: $280:4,85 = 58$ балів + 40 (макс.) балів на іспиті = 98 А відмінно								

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1. Правові засади організації видавничої діяльності (10 год)

Завдання 1. Виокремити актуальні проблеми видавничої справи та запропонувати шляхи їх вирішення.

Завдання 2. Використовуючи веб-сайт Верховної Ради України, ознайомитися із законопроектами у сфері книговидання, проаналізувати їх та підсумувати, чи матиме позитивний вплив на розвиток галузі їхнє прийняття як законів України.

Змістовий модуль 2. Державне регулювання видавничої справи (10 год)

Завдання 3. Ознайомитися із Переліком книжкової продукції, що придбавалася для поповнення бібліотечних фондів у 2021 році, та, відповідно до Наказу Міністерства культури та інформаційної політики «Про затвердження Порядку відбору, придбання та розподілу книжкової продукції

для поповнення бібліотечних фондів України», запропонувати книжкову продукцію (10 найменувань, оформивши їх згідно з вимогами Порядку у таблиці) умовно створеного власного видавництва для участі у зазначеній бюджетній програмі.

Завдання 4. Запропонувати три назви видань, які, на думку студента, виокремлюються особливою актуальністю та доцільністю, а їхнє видання могло б претендувати на державне фінансування. Свій вибір аргументувати.

Змістовий модуль 3. Створення, реєстрація та індивідуалізація суб'єкта видавничої справи (10 год)

Завдання 5. Відповідно до вимог чинного законодавства підготувати заяву (на вибір від юридичної особи чи фізичної особи-підприємця) про внесення суб'єкта господарювання до Державного реєстру видавців, виготовлювачів та розповсюджувачів видавничої продукції.

Завдання 6. На основі аналізу вітчизняного видавничого ринку сформулювати перелік із десяти найвдаліших (на думку студента) комерційних найменувань та торгових марок видавництв, та, відповідно, обґрунтувати свій вибір.

Змістовий модуль 4. Правовідносини суб'єктів видавничої справи (10 год)

Завдання 7. На основі аналізу чинного законодавства про видавничу справу укласти таблицю визначених законодавцем прав та обов'язків основних суб'єктів видавничої справи.

Завдання 8. Відповідно до змісту і структури типових договорів у видавничій справі розробити проект видавничого чи виробничого договору будь-якого виду (за вибором студента).

Оцінювання самостійної роботи здійснюється за такими **критеріями**:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Після вивчення кожного змістового модуля студент виконує модульну контрольну роботу. Модульна контрольна робота складається з 25 тестових завдань.

Модульні контрольні роботи надаються в електронному вигляді – тести, які розміщено на електронному навчальному курсі й виконуються самостійно кожним студентом.

Максимальна кількість балів, яку можна отримати за модульну контрольну роботу – 25 балів за правильні відповіді на тестові завдання (по 1 балу за кожне тестове завдання).

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль відбувається за всіма змістовими модулями навчальної дисципліни і включає в себе такі об'єкти контролю: робота студента на лекційних та семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, модульних контрольних робіт.

Семестровий контроль проводиться у формі іспиту після завершення вивчення навчального матеріалу. Іспит передбачає розв'язання 40 тестових завдань. Підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результатами поточного контролю (макс. 60 балів) і підсумкового контролю (макс. 40 балів).

Оцінювання навчальних досягнень студента в цілому та у розрізі окремих об'єктів контролю відбувається за такими **основними критеріями**:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їхньому взаємозв'язку та розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Правові основи видавничої діяльності»

Разом: 120 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 26 год.,
самостійна робота – 40 год., МКР – 8 год., підсумковий контроль – іспит

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV							
Назва модуля	Правові засади організації видавничої діяльності			Державне регулювання видавничої справи			Створення, реєстрація та індивідуалізація суб'єкта видавничої справи			Правовідносини суб'єктів видавничої справи							
К-ть балів за модуль	69 балів			70 балів			70 балів			82 бали							
Лекції	відвідування – 1 б.			відвідування – 2 б.			відвідування – 2 б.			відвідування – 3 б.							
Теми лекцій	Поняття та особливості видавничої справи в системі правового регулювання держави – 1 б.			Функції та повноваження інститутів регулювання видавничої справи – 1 б.		Заходи і засоби регулювання видавничої діяльності – 1 б.		Створення та реєстрація суб'єкта видавничої справи – 1 б.		Торговельні марки та комерційне найменування – 1 б.		Авторське право у видавничій діяльності – 1 б.		Суб'єкти видавничої справи у договірних відносинах – 1 б.		Юридична відповідальність у видавничій справі – 1 б.	
Теми семінарських занять	Правова грамотність у професійній діяльності видавця – 11 б.	Національне законодавство про видавничу діяльність. – 11 б.	Міжнародні конвенції та договори з питань охорони авторського права – 11 б.	Органи державного регулювання видавничої діяльності – 11 б.	Державна підтримка розвитку книговидавництва в Україні – 11 б.	Правові основи видавничого бізнесу за кордоном – 11 б.	Правові засади створення та реєстрації видавничого бізнесу – 11 б.	Торговельна марка як засіб індивідуалізації видавництва – 11 б.	Комерційне найменування видавництва як засіб успішного видавничого бізнесу – 11 б.	Об'єкти авторського права. Виникнення, здійснення та реєстрація авторського права – 11 б.		Особисті немайнові та майнові права автора – 11 б.	Обмеження авторського права – 11 б.	Договори та відповідальність у видавничій справі – 11 б.			
Самостійна робота	5 балів	5 балів		5 балів		5 балів		5 балів		5 балів		5 балів					
Види п-го конт	Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)							
Підс. кліно	ІСПИТ													Усього 291 бал, коефіцієнт 4,85			

8. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Теремко В. І. Основні засади видавничого бізнесу: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2010. 135 с.
2. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця: практ. посіб. Київ: Наша культура і наука, 2005. 560 с.
3. Школик І. В., Бабенко В.О. Правові основи видавничої справи: навч.-практ. посіб. Київ, 2018. 135 с.
4. Шпак В. І. Видавничий бізнес. Теорія і практика: навч. посіб. Київ: УВПК «ЕксОб», 2010. 384 с.

Додаткова література:

1. Авторське право у видавничій справі в питаннях і відповідях/Афонін О. В., Харченко О. М., Руденко І. С. Київ: Нора-друк, 2010. 80 с.
2. Видавничий маркетинг: навч. посіб./Теремко В.І. Київ: Академвидав, 2009. 272 с.
3. Горобцов В. О., Костецька Т. А., Кресіна І. О. Інформаційне законодавство України: науково-практ. коментар. Київ: Юридична думка, 2006. 232 с.
4. Господарський кодекс України: Закон від 16.01.2003 № 436-IV // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 12.01.2021).
5. Енциклопедія для видавця та журналіста/Бондар Ю. В., Головатий М. Ф., Сенченко М. І.; Міжрегіон. акад. упр. персоналом, Книжкова палата України. – Київ: Персонал, 2010. 400 с.
6. Закон України «Про авторське право і суміжні права»: Закон від 23.12.1993 № 3792-ХІІ // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення 12.01.2021).
7. Закон України «Про видавничу справу»: Закон від 05.06.1997 № 318/-97 ВР // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/318/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 20.01.2021).
8. Закон України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні»: Закон від 06.03.2003 № 601-IV // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/601-15> (дата звернення 12.01.2021).
9. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції»: Закон від 07.06.1996 № 236/96-ВР // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 19.01.2021).
10. Закон України «Про державну таємницю»: Закон від 21.01.1994 № 3855-ХІІ // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> (дата звернення 12.01.2021).
11. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні»: Закон від 16.11.1992 № 2782- ХІІ // База даних «Законодавство

- України»/ВР України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2782-12> (дата звернення 22.01.2021).
12. Закон України «Про інформацію»: Закон від 02.10.1992 № 2657-ХІІ // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення 12.01.2021).
13. Закон України «Про обов'язковий примірник документів» Закон від 09.04.1999 № 595-ХІV // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/595-14> (дата звернення 19.01.2021).
14. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»: Закон від 15.12.1993 № 3689-ХІІ // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (дата звернення 12.01.2021).
15. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 № 8073-Х // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення 12.01.2021).
16. Коноваленко В. В. Авторське право у видавничій справі: практ. посіб. для авторів, редакторів, видавців. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 320 с.
17. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 12.01.2021).
18. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 № 2341-ІІІ // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення 19.01.2021).
19. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1756 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF> (дата звернення 12.01.2021).
20. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.01.2003 № 72 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-%D0%BF> (дата звернення 19.01.2021).
21. Цивільний кодекс України: Закон від 16.01.2003 № 453-ІV // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення 27.01.2021).
22. Шпак В. І. Видавничий бізнес в умовах української державності: монографія. – Київ: ДП «Експрес-об'ява», 2015. 392 с.